

Concept: Lijnen Grens, ritme

De Nederlands-Duitse grens tussen Emmer-Compasuum en het Bargerveen vormt een duidelijke mentale lijn in het landschap. In het landschap is de kaarsrechte lijn niet onderscheidend gemarkeerd ten opzichte van andere lijnen in het landschap, zoals het evenwijdig gelegen kanaal van Barger-Compasuum. Door windturbines te plaatsen langs de grens wordt deze duidelijk gemarkeerd in het landschap. Door een aantal korte lijnopstellingen langs de grens te plaatsen ontstaat een ritme.

NB. Deze opstelling valt binnen de zone van 376 meter, zoals vermeld in het verdrag van Meppen. Dit punt dient nader onderzocht te worden bij eventuele realistische aanvragen.

Details opstelling:

- 15-18 (3MW) turbines
- 45-54 MW totaal opgesteld vermogen

Slagschaduw

- 645 gebouwen binnen contour

Impact op directe leefomgeving

- 369 gebouwen binnen 1km contour
- 2587 gebouwen binnen 2km contour

Invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving

De opstelling staat parallel aan de grens, haaks op het verkavelingspatroon. Bij plaatsing direct aan de grens sluit de opstelling goed aan bij het ontginningspatroon. De opstelling verkleint de schaal van de langgerekte open ruimte. Afhankelijk van de plaatsing aan de rand of midden in de open ruimte wordt de zichtlijn meer of minder versterkt.

Leefkwaliteit

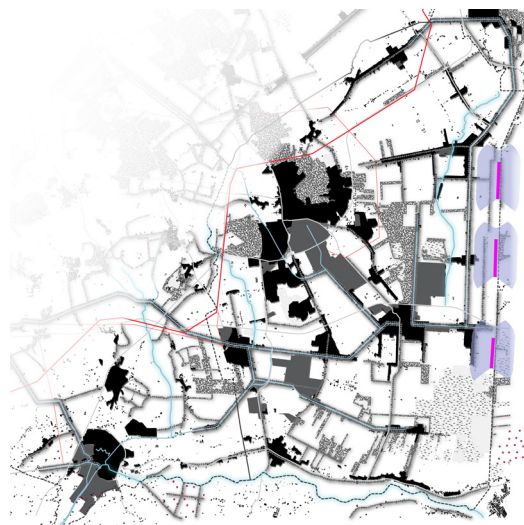
Dit concept scoort gemiddeld op leefkwaliteit. Het aantal woningen dat in de geluid of schaduw contour ligt is gemiddeld. Het horizonbeslag van deze variant blijft groot maar is net iets minder dan de voorgaande variant.

Leesbaarheid en betekenis concept

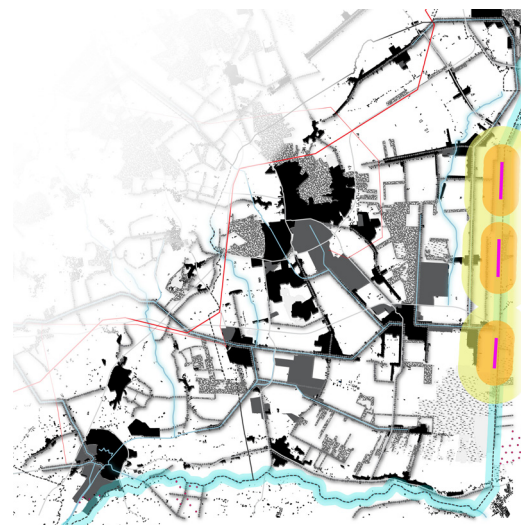
Ondanks de onderbrekingen blijft het concept lijn leesbaar, met name gezien vanuit de lengterichting. Vanuit standpunten verder weg interfereert dan de opstelling met de opstellingen in Duitsland. Er is een groot horizonbeslag. Indien de opstelling dicht op de grenslijn geplaatst wordt krijgt de opstelling betekenis. Verder van de grenslijn af vult de opstelling met name de lege open ruimte.

Herkenbaarheid van de opstellingen

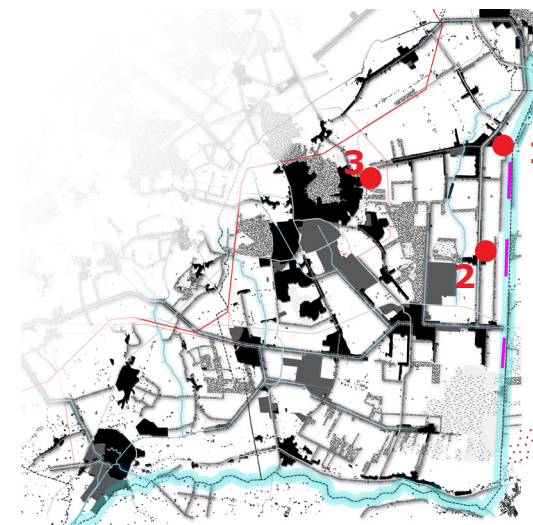
De lijnopstelling als vorm blijft herkenbaar, ondanks dat deze her en der opgeknapt is.

Slagschaduw

Impact op directe leefomgeving

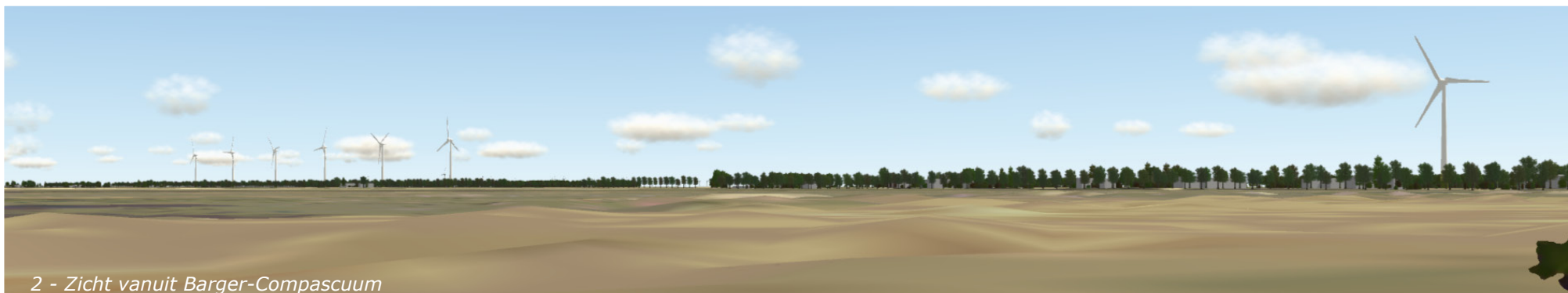
Gezichtspunten

Vogelvlucht opstelling

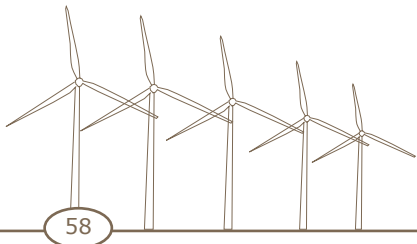
1 - Zicht vanuit Emmer-Compasuum

2 - Zicht vanuit Barger-Compasuum

3 - Zicht vanaf de Emmerschans

Concept: Lijnen Infrastructuur A37 Bochten

De A37 loopt van west naar oost door het gebied, langs de noordzijde van Nieuw Amsterdam, Erica en Klazienaveen. De route volgt de ontginningsrichtingen in het gebied en maakt hierdoor een aantal flauwe bochten. Door in de bochten korte lijnopstellingen te plaatsen worden de bochten geaccentueerd. De routebeleving wordt verbijzonderd, doordat van windturbinepark naar windturbinepark gereden wordt.

Invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving

Dit concept sluit aan bij de aanleg van grote infrastructurele werken: de A37. Door de plaatsing van de turbines in de buitenbochten ontstaat een verkeer begeleidend werking. Vanwege de korte gebogen lijnen (maximaal 4 molens) en de plaatsing dicht op

de snelweg heeft de opstelling relatief weinig invloed op de schaal van het landschap. Er ontstaat tevens een ritme in het landschap van open ruimtes en kleine windturbineopstellingen.

Leefkwaliteit

Deze variant scoort beneden het gemiddelde voor de leefkwaliteit. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er nog relatief veel gebouwen binnen de contouren van de windturbines staan.

Leesbaarheid en betekenis concept

Door de herhaling is het concept goed leesbaar vanaf de snelweg. Vanuit andere gezichtspunten is de leesbaarheid minder duidelijk. De opstelling krijgt vooral betekenis voor de automobilist.

In dit concept treedt bij enkele bochten interferentie op met de hoogspanningslijnen.

Herkenbaarheid van de opstellingen

Door de herhaling zijn de korte opstellingen herkenbaar waarbij er telkens sprake is van een korte boog van turbines die de bocht in de snelweg begeleidt.

Details opstelling:

- 15-18(3MW) turbines
- 45-54 MW totaal opgesteld vermogen

Slagschaduw

- 783 gebouwen binnen contour

Impact op directe leefomgeving

- 731 gebouwen binnen 1km contour
- 5358 gebouwen binnen 2km contour

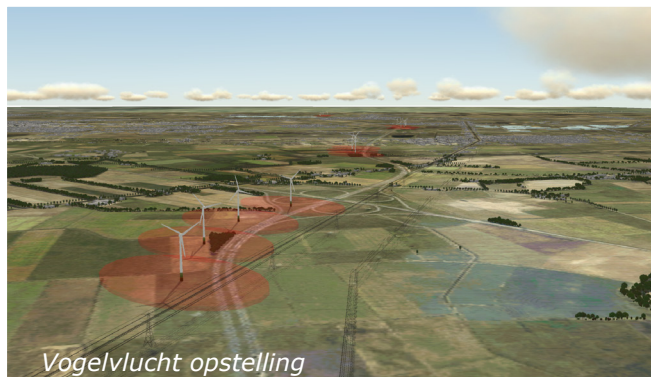
Slagschaduw

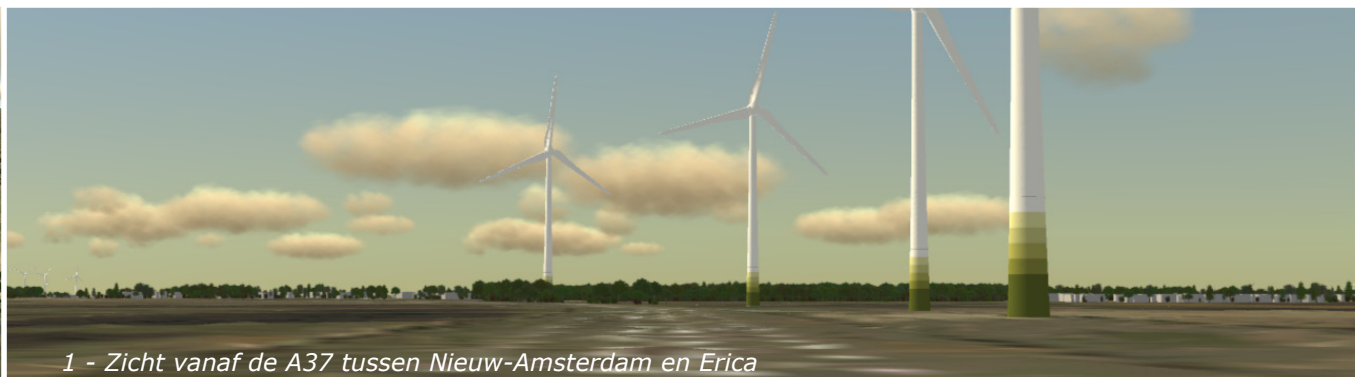
Impact op directe leefomgeving

Gezichtspunten

Vogelvlucht opstelling

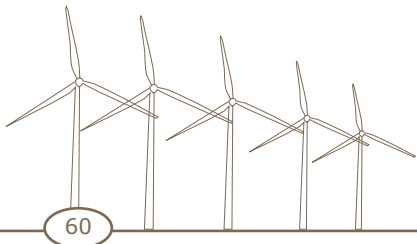
1 - Zicht vanaf de A37 tussen Nieuw-Amsterdam en Erica

2 - Zicht vanuit Barger-Compascuum

3 - Zicht vanaf de A37 ter hoogte van Wachtum

Concept: Lijnen

Infrastructuur A37 lijnen dwars op

De A37 loopt van west naar oost door het gebied, langs de noordzijde van Nieuw Amsterdam, Erica en Klazienaveen. De route volgt de ontginningsrichtingen in het gebied.

Door lijnopstellingen dwars op de route te plaatsen worden de ontginningsruimtes, die door de A37 worden doorsneden, opgevuld.

Invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving

Deze variant scoort het laagste van alle varianten op dit onderdeel. Dit heeft vooral te maken doordat er geen relatie is met het ontginningspatroon en het negatief werkt op de schaal van het landschap en de steilrand van de Hondsrug. Wel worden enkele nieuwe zichtlijnen gecreëerd in open ruimtes.

Details opstelling:

- 20-25 (3MW) turbines
- 60-75 MW totaal opgesteld vermogen

Slagschaduw

- 1621 gebouwen binnen contour

Impact op directe leefomgeving

- 1402 gebouwen binnen 1km contour
- 6522 gebouwen binnen 2km contour

Leefkwaliteit

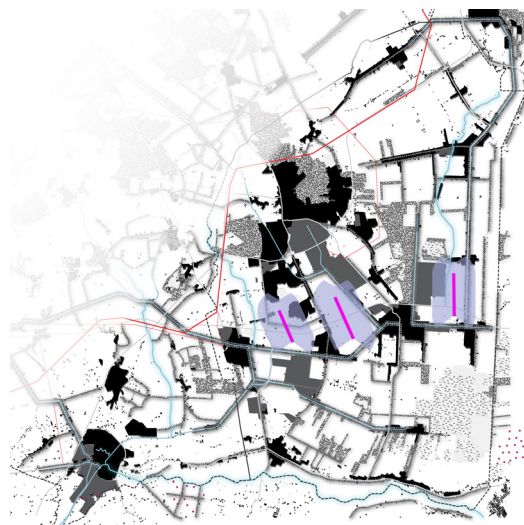
Op het onderdeel leefkwaliteit scoort deze variant het allerlaagste. Dit komt doordat relatief veel mensen binnen de invloedssfeer wonen en het horizonbeslag zeer groot is.

Leesbaarheid en betekenis concept

Het ruimtelijk concept is moeilijk te doorzien. De koppeling aan infrastructuur en het steeds maar weer door schermen van windturbines rijden is niet helder. Er is sprake van veel interferentie tussen de afzonderlijke schermen waardoor een rommelig beeld ontstaat vanuit veel gezichtspunten.

Herkenbaarheid van de opstellingen

De afzonderlijke opstellingen zijn door de interferentie moeilijk waarneembaar. Alleen langs de afzonderlijke lijnen (lengterichting) is de opstelling herkenbaar.

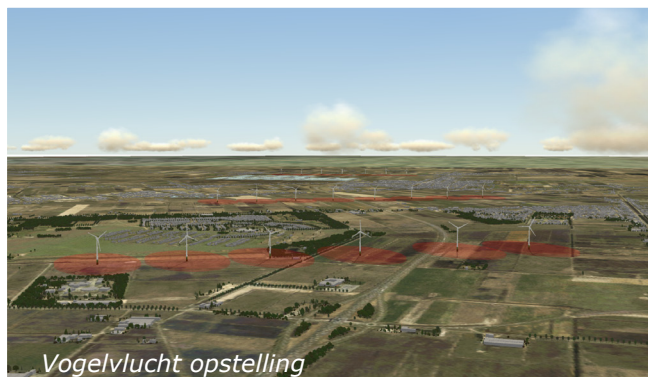
Slagschaduw

Impact op directe leefomgeving

Gezichtspunten

Vogelvlucht opstelling

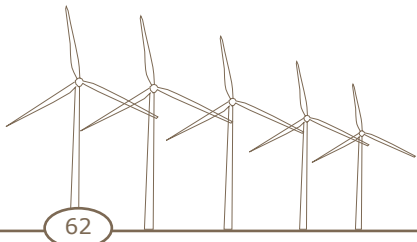
1 - Zicht vanuit Barger-Compasuum

2 - Zicht vanaf de A37 ter hoogte van Erica

3 - Zicht vanuit Klazienaveen

Concept: Lijnen Beekdal Dalen

In het esdorpenlandschap rond Dalen zijn de plaatsingsmogelijkheden voor windturbines gering, omdat het landschap er kleinschalig van karakter is en veel verspreide bebouwing kent. In dit landschap wordt de grootste ruimte gevormd door het dal van het Drostendiep. Het landschap geeft geen duidelijke aanleiding voor een concept dat aanhaakt bij de landschapsstructuur, daarom is hier gekozen voor een autonome lijnopstelling.

Invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving

Door een lijnopstelling centraal in de open ruimte tussen Dalen en Dalerveen te plaatsen wordt de schaal van de open ruimte verkleind. Hoe langer de lijn des te groter is het horizonbeslag vanuit beide dorpen gezien.

Vanuit Coevorden gezien is het horizonbeslag veel minder groot. Een rechte lijn doet het visueel beter, is minder rommelig, dan een lijn die het Drostendiep volgt.

Leefkwaliteit

Op leefkwaliteit scoort deze lijnopstelling erg goed. De opstelling beïnvloedt relatief weinig mensen die binnen de invloedssfeer van de turbines wonen.

Leesbaarheid en betekenis concept

Een rechte lijn in dit gebied is een van de vele lijnopstellingen in Nederland en heeft geen extra betekenis. Door de lijn zo dicht mogelijk bij de snelweg te laten beginnen lijkt hij vanuit de automobilist

gezien een iets logischer begin te krijgen, iets minder willekeurig ergens in de open ruimte te staan. Omdat de lijn niet gekoppeld is aan een weg in de open ruimte is ook moeilijk te bevatten waar de turbines precies staan. Hoe langer de lijn wordt in zuidelijke richting hoe groter de interferentie met de opstellingen rond Coevorden wordt.

Herkenbaarheid van de opstellingen

De lijnopstelling is op zich een duidelijke opstelling die vanuit allerlei standpunten goed zichtbaar is.

Details opstelling:

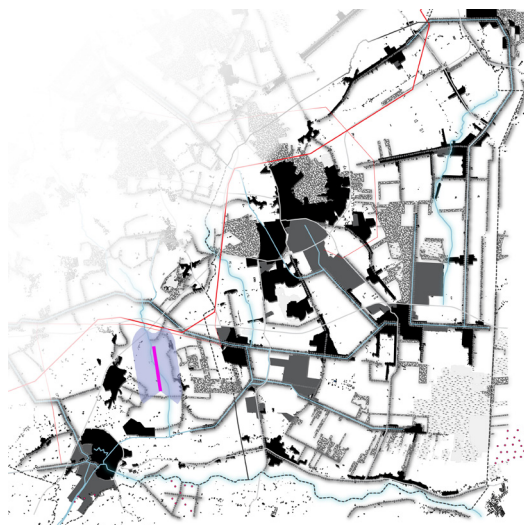
- 6-8 (3MW) turbines
- 18-24 MW totaal opgesteld vermogen

Slagschaduw

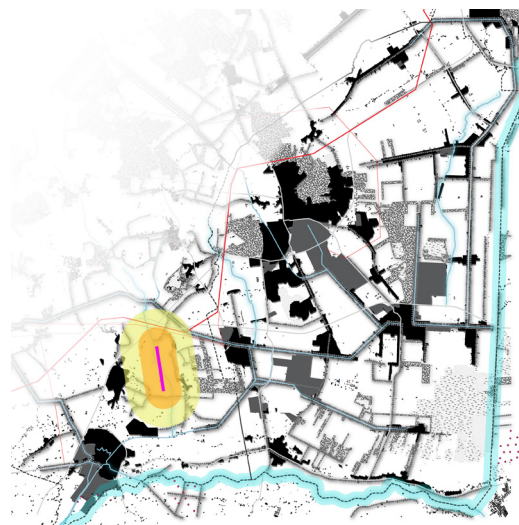
- 237 gebouwen binnen contour

Impact op directe leefomgeving

- 186 gebouwen binnen 1km contour
- 720 gebouwen binnen 2km contour

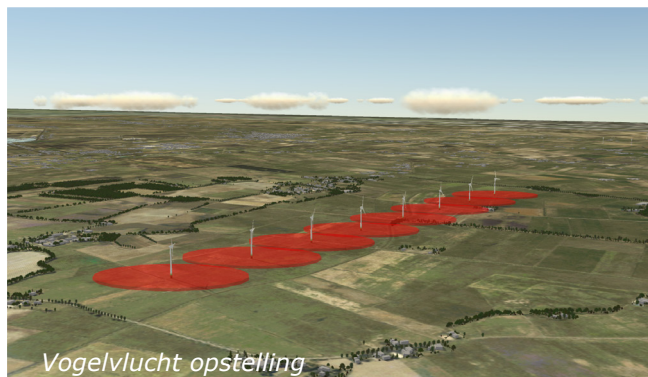
Slagschaduw

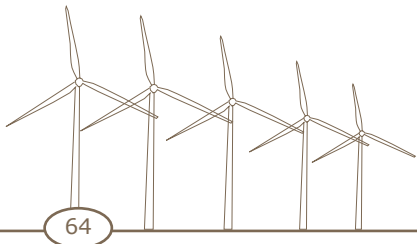

Impact op directe leefomgeving

Gezichtspunten

Concept: Nieuwe structuren Drie wieken

Het concept Drie Wieken is in een eerdere windstudie voor de gemeente Emmen ontwikkeld. De basis van het concept is het toevoegen van een nieuwe structuur aan het landschap, die bijdraagt aan de betekenisverlening. De opstelling bestaat uit drie lijnopstellingen die als concentratiepunt het Veenmuseum hebben. In het Veenmuseum wordt de geschiedenis van de Veenkolonien als energiewinningslandschap verteld. Met deze windturbineopstelling wordt aan deze geschiedenis een nieuwe dimensie toegevoegd.

Invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving

Deze opstelling negeert het ontginningspatroon en zij verkleint de schaal van het landschap. De opstelling creëert nieuwe zichtlijnen.

Details opstelling:

- 15-20 (3MW) turbines
- 45-60 MW totaal opgesteld vermogen

Slagschaduw

- 728 gebouwen binnen contour

Impact op directe leefomgeving

- 683 gebouwen binnen 1km contour
- 2616 gebouwen binnen 2km contour

Leefkwaliteit

De leefkwaliteit scoort redelijk goed op geluid en schaduw vanwege het gegeven dat er relatief weinig mensen in de nabijheid wonen. Op horizonbeslag scoort deze variant slecht. Al met al scoort deze variant op leefkwaliteit beneden gemiddeld.

Leesbaarheid en betekenis concept

Vanaf enige afstand heeft deze variant een groot horizonbeslag en ontstaat interferentie met de Duitse opstellingen. Het concept krijgt vooral betekenis als de ontwikkeling gekoppeld wordt aan de ontwikkeling van het Veenmuseum als energiepark.

Herkenbaarheid van de opstellingen

De opstelling is vanuit verschillende punten herkenbaar. De bewoners in de buurt van de opstelling zullen haar echter vooral als drie lijnen ervaren.

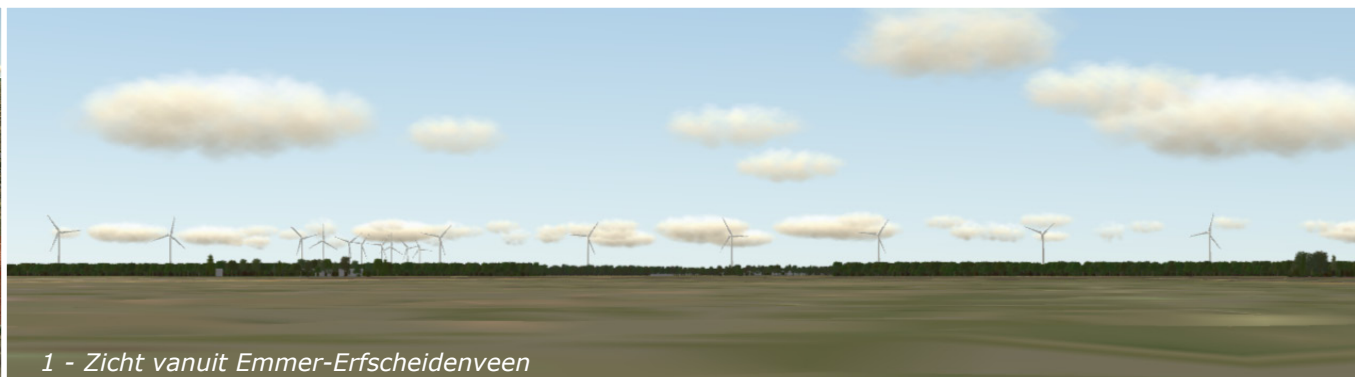
Slagschaduw

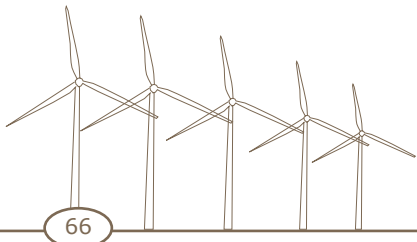

Impact op directe leefomgeving

Gezichtspunten

Concept: Nieuwe structuren Runderoute

De Runde is een oud veenstroompje dat van Zwartemeer in noordelijke richting, langs het Veenmuseum en Barger-Compascuum, naar Roswinkel loopt. In het kader van gebiedsontwikkeling is de recreatieve en natuurwaarde van de Runde versterkt. In dit concept wordt aan de Runderoute een extra dimensie gekoppeld van het nieuwe energielandschap door de plaatsing van een windturbineopstelling langs de Runde.

Invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving

De Runde wordt ontwikkeld als recreatieve fiets- en wandelroute. Zij loopt gedeeltelijk door het nog in ontwikkeling zijnde kassengebied. De windturbine opstelling verkleint het huidige landschap visueel. Er

ontstaan geen directe specifieke zichtlijnen omdat de Runde niet recht is.

Leefkwaliteit

De leefkwaliteit van deze variant is relatief goed doordat er weinig gebouwen in de buurt staan. Van een afstand bekeken is er sprake van een groot horizonbeslag. Het grote horizonbeslag trekt het gemiddelde score op leefkwaliteit naar beneden.

ervaarbaar is en die natuur met duurzaamheid combineert. Ook bij dit concept geldt dat het sterker wordt als het gekoppeld wordt aan een verder ontwikkeling van het Veenpark.

Herkenbaarheid van de opstellingen

Dit concept kan een beeldmerk worden voor de regio. Echter het concept is niet altijd in zijn geheel te overzien.

Details opstelling:

- 13-15 (3MW) turbines
- 36-45 MW totaal opgesteld vermogen

Slagschaduw

- 662 gebouwen binnen contour

Impact op directe leefomgeving

- 491 gebouwen binnen 1km contour
- 1932 gebouwen binnen 2km contour

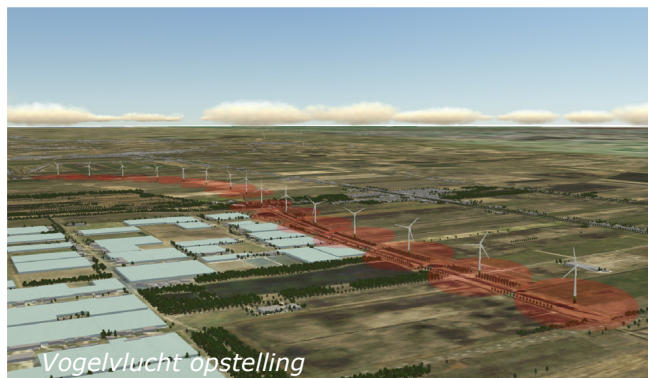
Slagschaduw

Impact op directe leefomgeving

Gezichtspunten

Vogelvlucht opstelling

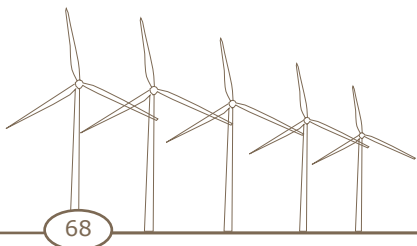
1 - Zicht vanuit Foxel

2 - Zicht vanuit Barger-Compascuum

3 - Zicht vanuit Klazienaveen

Tabel 4 - Beoordeling varianten

Tabel 4 - Beoordeling varianten

	Invloed op visuele kwaliteit van de omgeving	Leefkwaliteit	Leesbaarheid en betekenis van het concept	Herkenbaarheid van de opstellingen															
Varianten	Ontginningsspatroon Schaal landschap Zichtlijnen Gemiddelde score	Geluid Schaduw Horizonbeslag Invloed directe leefomgeving Gemiddelde score	Ruimtelijk concept leesbaar Geen interferentie tussen opstellingen Gemiddelde score	Opstellingsvorm zichtbaar Geheel te overzien Gemiddelde score															
Clusters																			
1a Cluster Emmer-Erfscheidenveen	<table><tr><td>2</td><td>1</td><td>1</td><td>1,3</td></tr></table>	2	1	1	1,3	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>2</td><td>5</td><td>4,3</td></tr></table>	5	5	2	5	4,3	<table><tr><td>2</td><td>3</td><td>2,5</td></tr></table>	2	3	2,5	<table><tr><td>2</td><td>3</td><td>2,5</td></tr></table>	2	3	2,5
2	1	1	1,3																
5	5	2	5	4,3															
2	3	2,5																	
2	3	2,5																	
1b Zwerm Grens Coevorden	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>1,7</td></tr></table>	1	2	2	1,7	<table><tr><td>4</td><td>4</td><td>2</td><td>4</td><td>3,5</td></tr></table>	4	4	2	4	3,5	<table><tr><td>1</td><td>1</td><td>1,0</td></tr></table>	1	1	1,0	<table><tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td></tr></table>	1	1	1
1	2	2	1,7																
4	4	2	4	3,5															
1	1	1,0																	
1	1	1																	
1c Zwermen Dalen	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>1,7</td></tr></table>	1	2	2	1,7	<table><tr><td>5</td><td>4</td><td>2</td><td>5</td><td>4,0</td></tr></table>	5	4	2	5	4,0	<table><tr><td>1</td><td>1</td><td>1,0</td></tr></table>	1	1	1,0	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>1,5</td></tr></table>	1	2	1,5
1	2	2	1,7																
5	4	2	5	4,0															
1	1	1,0																	
1	2	1,5																	
Industrie / Glastuinbouw																			
2a Europark	<table><tr><td>3</td><td>3</td><td></td><td>3,0</td></tr></table>	3	3		3,0	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>2</td><td>5</td><td>4,3</td></tr></table>	5	5	2	5	4,3	<table><tr><td>4</td><td>2</td><td>3,0</td></tr></table>	4	2	3,0	<table><tr><td>1</td><td>2</td><td>1,5</td></tr></table>	1	2	1,5
3	3		3,0																
5	5	2	5	4,3															
4	2	3,0																	
1	2	1,5																	
2b Klazienaveen	<table><tr><td>2</td><td>2</td><td>2</td><td>2,0</td></tr></table>	2	2	2	2,0	<table><tr><td>4</td><td>4</td><td>1</td><td>4</td><td>3,3</td></tr></table>	4	4	1	4	3,3	<table><tr><td>2</td><td>3</td><td>2,5</td></tr></table>	2	3	2,5	<table><tr><td>2</td><td>3</td><td>2,5</td></tr></table>	2	3	2,5
2	2	2	2,0																
4	4	1	4	3,3															
2	3	2,5																	
2	3	2,5																	
2c Erica	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>3</td><td>3,3</td></tr></table>	4	3	3	3,3	<table><tr><td>4</td><td>4</td><td>3</td><td>4</td><td>3,8</td></tr></table>	4	4	3	4	3,8	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>3,5</td></tr></table>	4	3	3,5	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr></table>	5	5	5
4	3	3	3,3																
4	4	3	4	3,8															
4	3	3,5																	
5	5	5																	
Lijnen																			
3a Infrastructuur N391 dubbele lijn	<table><tr><td>2</td><td>2</td><td>3</td><td>2,3</td></tr></table>	2	2	3	2,3	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>1</td><td>5</td><td>4,0</td></tr></table>	5	5	1	5	4,0	<table><tr><td>3</td><td>3</td><td>3,0</td></tr></table>	3	3	3,0	<table><tr><td>4</td><td>4</td><td>4</td></tr></table>	4	4	4
2	2	3	2,3																
5	5	1	5	4,0															
3	3	3,0																	
4	4	4																	
3b Grens, lange lijn	<table><tr><td>5</td><td>2</td><td>4</td><td>3,7</td></tr></table>	5	2	4	3,7	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>3,0</td></tr></table>	4	3	1	4	3,0	<table><tr><td>4</td><td>2</td><td>3,0</td></tr></table>	4	2	3,0	<table><tr><td>4</td><td>2</td><td>3</td></tr></table>	4	2	3
5	2	4	3,7																
4	3	1	4	3,0															
4	2	3,0																	
4	2	3																	
3c Grens, ritme	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>3</td><td>3,3</td></tr></table>	4	3	3	3,3	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>2</td><td>4</td><td>3,3</td></tr></table>	4	3	2	4	3,3	<table><tr><td>3</td><td>2</td><td>2,5</td></tr></table>	3	2	2,5	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>3,5</td></tr></table>	4	3	3,5
4	3	3	3,3																
4	3	2	4	3,3															
3	2	2,5																	
4	3	3,5																	
3d Infrastructuur A37 bochten	<table><tr><td>3</td><td>3</td><td>4</td><td>3,3</td></tr></table>	3	3	4	3,3	<table><tr><td>3</td><td>2</td><td>3</td><td>2</td><td>2,5</td></tr></table>	3	2	3	2	2,5	<table><tr><td>4</td><td>2</td><td>3,0</td></tr></table>	4	2	3,0	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr></table>	5	5	5
3	3	4	3,3																
3	2	3	2	2,5															
4	2	3,0																	
5	5	5																	
3e Infrastructuur A37 lijnen dwars op	<table><tr><td>2</td><td>1</td><td>3</td><td>2,0</td></tr></table>	2	1	3	2,0	<table><tr><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1</td><td>1,0</td></tr></table>	1	1	1	1	1,0	<table><tr><td>2</td><td>1</td><td>1,5</td></tr></table>	2	1	1,5	<table><tr><td>2</td><td>1</td><td>1,5</td></tr></table>	2	1	1,5
2	1	3	2,0																
1	1	1	1	1,0															
2	1	1,5																	
2	1	1,5																	
3f Beekdal Dalen	<table><tr><td>3</td><td>1</td><td>3</td><td>2,3</td></tr></table>	3	1	3	2,3	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>2</td><td>5</td><td>4,3</td></tr></table>	5	5	2	5	4,3	<table><tr><td>2</td><td>3</td><td>2,5</td></tr></table>	2	3	2,5	<table><tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr></table>	5	5	5
3	1	3	2,3																
5	5	2	5	4,3															
2	3	2,5																	
5	5	5																	
Nieuwe structuren																			
4a Drie wieken	<table><tr><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>2,7</td></tr></table>	3	1	4	2,7	<table><tr><td>3</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>2,8</td></tr></table>	3	3	1	4	2,8	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>3,5</td></tr></table>	4	3	3,5	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>3,5</td></tr></table>	4	3	3,5
3	1	4	2,7																
3	3	1	4	2,8															
4	3	3,5																	
4	3	3,5																	
4b Runderoute	<table><tr><td>4</td><td>2</td><td>3</td><td>3,0</td></tr></table>	4	2	3	3,0	<table><tr><td>4</td><td>3</td><td>1</td><td>4</td><td>3,0</td></tr></table>	4	3	1	4	3,0	<table><tr><td>3</td><td>3</td><td>3,0</td></tr></table>	3	3	3,0	<table><tr><td>3</td><td>3</td><td>3</td></tr></table>	3	3	3
4	2	3	3,0																
4	3	1	4	3,0															
3	3	3,0																	
3	3	3																	

7 - Beoordeling en conclusies

Beoordeling opstellingsvarianten

In het onderzoek zijn vier plaatsingsconcepten ontwikkeld. Deze concepten sluiten op hun eigen wijze aan bij het bestaande landschap.

- Het concept clusters maakt gebruik van de grote landbouwruimtes.
- Het concept combinatie industrie/glastuinbouw koppelt vraag en aanbod.
- Het concept lijnen maakt gebruik van infrastructuur-, grens- en autonome lijnen.
- Het concept nieuwe structuren voegt letterlijk een nieuwe laag toe aan het bestaande landschap.

Binnen deze concepten is een aantal varianten uitgewerkt, waarin door te variëren in het aantal windturbines de draagkracht van het concept getest is.

In de werksessie met de werkgroep zijn opstellingsvarianten beoordeeld aan de hand van de criteria zoals die in hoofdstuk 5 zijn beschreven. Voor de beoordeling zijn de criteria gescoord van 1 tot en met 5. Een score 1 geeft aan dat de opstellingsvariant laag scoort. Score 5 is de hoogste waarde. De vier criteria zijn: invloed op de visuele kwaliteit van de omgeving, leefkwaliteit, leesbaarheid van het concept en herkenbaarheid van de opstellingen.

In tabel 4 is de beoordeling integraal weergegeven.

Score leefkwaliteit

De beoordeling kan op verschillende manieren plaatsvinden bijvoorbeeld door de criteria een verschillende wegingsfactor te geven. We hebben twee wegingsvarianten gehanteerd:

1. Alle vier criteria gelijk gewogen (te zien in de kolom 'som score'). De scores op de vier criteria zijn bij elkaar opgeteld. Deze totaalscore geeft

Som score
MW
MW per turbine
aantal turbines
Score leefbaarheid versus landschapskwaliteit

10,6	45-54	3	15-18	3,18
7,2	30-36	3	10-12	2,36
8,2	30-42	3	10-14	2,69

11,8	12-24	3	4-8	3,38
10,3	36-48	3	12-16	2,79
15,6	18-24	3	6-8	3,85

13,3	48-60	3	16-20	3,56
12,7	60-66	3	20-22	3,11
12,6	45-51	3	15-17	3,18
13,8	45-51	3	15-17	3,14
6,0	60-72	3	20-24	1,33
14,1	18-24	3	6-8	3,76

12,4	45-60	3	15-20	2,99
12,0	36-45	3	12-15	3,00